

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XXIX. — Izdan in razposlan dne 28. aprila 1900.

Vsebina: Št. 73. Ukaz o uredbi državnih preskušenj in posameznih preskušenj na tehniških visokih šolah.

73.

Ukaz ministra za bogočastje in nauk z dne 30. marca 1900. l.

o uredbi državnih preskušenj in posameznih preskušenj na tehniških visokih šolah.

Na podstavi pooblastila, danega mi z Najvišjim odlokom z dne 27. marca t. l., izdajem naslednja določila:

Določila

o uredbi državnih preskušenj in posameznih preskušenj na tehniških visokih šolah.

§. 1.

V preskušnjo znanstveno-tehniške poklicne omike, katero je kdo dosegel na tehniški visoki šoli, se vrše državne preskušnje, in to:

Prva ali splošna o pripravljavnih strokah;

druga ali strokovna preskušnja o učnih strokah, ki pripadajo ožjemu izvoljenemu tehniškemu poklicu.

I. Prva državna preskušnja.

§. 2.

Predmeti prve (splošne) državne preskušnje so:

Preskušni predmeti.

(Slovenisch.)

a) Za stavbno-inženersko stroko:

Matematika, opisna geometrija, fizika, mehanika v številni elemente grafične statike;

b) Za stroko vrhotalne stavbe:

Elementi višje matematike, opisna geometrija, fizika, geologija I, mehanika v številni elemente grafične statike;

c) Za stroko strojedelstva:

Matematika, opisna geometrija, fizika, mehanika v številni elemente grafične statike;

d) Za kemijsko-tehniško strokovno šolo:

Elementi višje matematike, fizika, rudinstvo, občna eksperimentalna kemija, enciklopedija mehanike in občni nauk o strojih.

§. 3.

Za pripustitev k prvi državni preskušnji naj se kandidat zglaš na tisti tehniški visoki šoli, na kateri je vpisan v matico. Kraj preskušnje.

§. 4.

Za pripustitev k prvi državni preskušnji naj kandidat pismeno prosi pri načelniku (dekanu) svoje strokovne šole, predloživši potrebne izkaze. Pogoji pripustitve.

Za izkaze se zahtevajo:

1. Zrelostno spričevalo ali listina, ki ga nadomestuje;

2. matična vpisnica;

3. zglasitvena knjižica, oziroma dokaz, da je kandidat bil najmanj štiri tečaje kakor redni sluša-

telj vpisan na kaki tehniški visoki šoli ali na zavodu njej enakem, in obiskoval vse nauke, ki se nahajajo pri prvi državni preskušnji;

4. spričevalo o vsaj zadostnem vspehu iz tehniškega risanja, ako pripada kandidat stavbno-inženerski stroki in stroki strojedelstva, iz arhitektonskega oblikoslovja in arhitektonskega risanja in pa prostoročnega risanja, ako pripada stroki za vrhotalne stavbe, in dokaz primerne porabe v laboratoriju skozi tri tečaje, ako pripada kemijsko-tehniški strokovni šoli;

5. dokaz, da v času, ko je dovršil štiri tečaje, ni bilo kumulacije z dolžnostjo vojaške prezentne službe.

Vrhu tega se morajo grafična in druga dela, ki so predpisana za dotično strokovno šolo po učnem črtežu, v prav poverjeni obliki predložiti, oziroma se mora dokazati, da so izvedena.

Vse te listine treba je praviloma podati v izvirniku, izjemoma v poverjenem prepisu ter morajo ležati pred komisijo v tem, ko traja preskušnja.

Listinam, ki niso spisane v učnem jeziku dotične visoke šole, je na zahtevo načelnika (dekana) strokovne šole priložiti poverjen prevod.

§. 5.

Načelnik strokovne šole (dekan) naj prošnjo in nje priloge preudari ter, če ni pomisleka glede pripustitve k preskušnji, jo sam dovoli s kratkim odlokom.

§. 6.

Ob manjših pomislekih, ki jih kandidat lahko takoj odstrani, naj se mu dadó primerna naročila; v dvomnih primerih naj odloča profesorski zbor.

Ako profesorski zbor komu odreče pripustitev k prvi državni preskušnji, odprt je izvzemši v §. 11 oznamenjeni primer zoper to ugovor na naučnega ministra.

§. 7.

Pri prvi (splošni) državni preskušnji poslujejo za izpraševalce profesorji in po potrebnosti tudi docenti in suplenti tistih strok na dotični strokovni šoli, iz katerih naj se izprašuje.

To preskušnjo vodi načelnik (dekan) tiste strokovne šole, v katero spada preiskuševanec, in če ta ne more, njegov prednik v službi (prodekan). Ako

sta oba zadržana, naj prevzame vodstvo preskušnje po službi najstarejši navzoči ud preskuševalne komisije.

Predsednik ima kot tak pravico, a ne dolžnosti, dajati kandidatu vprašanja iz vsakega predmeta. Ako sta postavljena dva izpraševalca ali več za isti predmet, tedaj se pri preskušnjah vrsté tako, da iz enega preskusnega predmeta izprašuje vedno samo eden od njih in to v polnem obsegu predmeta.

§. 8.

Po potrebi postavlja naučni minister na podstavi predloga, katerega podá profesorski zbor samohotno ali po ministrskem naročilu, izredne izpraševalce, ki se z rednimi vrsté pri preskušnjah.

§. 9.

Naučni minister sme k preskušnjam pošiljati vladne komisarje, katerim gre pravica dajati vprašanja.

§. 10.

Načelniki (dekani) strokovnih šol presodijo skupno po številu izpraševalcev, ali zadostuje, da se postavi ena preskuševalna komisija na vsaki strokovni šoli, ali je sestaviti dve ali več hkratu izprašujočih posebnih komisij, eventualno ali je postaviti tudi izredne izpraševalce.

V tem primeru sporočé profesorskemu zboru v namen predloga, ki ga je staviti naučnemu ministru.

Načelniki (dekani) strokovnih šol dogovoré število preskusnih dni in postavijo v imeniku kandidatov dan, katerega naj pride vsak kandidat, in ako poslujeta dve posebni komisiji ali več, številko komisije, pred katero mu je priti.

Skrbeti jim je potem, da se imenik nabije na črni deski in da se kako primerno razglasi v poslušalnicah.

§. 11.

Prvo (splošno) državno preskušnjo je opravljati navadno koncem četrtega ali v teku petega tečaja.

Za njo se kakor redni rokovi določajo poslednji tedni poletnega tečaja (julijski rok), in prvi tedni zimskega tečaja (oktobrski rok) a kakor izreden rok se določa poslednji teden zimskega tečaja (februarski rok).

Rokovi
preskušnje.

V izrednem roku se smejo praviloma pripuščati samo tisti kandidati, ki so bili ob preskušnji v roku julija ali oktobra meseca vrženi (reprobvani), in katerim se tedaj ni določil daljši rok za ponovo preskušnje.

Izjemoma se kak drug kandidat pripušča v izrednem roku preskušnje samo, ako more tako, da ni nikakega dvoma, dokazati, da mu je bilo v rednem roku vsled nezakriviljenih in neodvratnih zaprek nemogoče opraviti preskušnjo. Ako je bila ta zapreka kandidatova bolezen, mora biti bolniško spričevalo vsekakor uradno zdravniško potrjeno. Pa tudi tako bolniško spričevalo še ne daje brezpogojne pravice, da se kandidat pripusti k preskušnji v izrednem roku.

Vendar sme to izjemno pripustitev v izrednem roku dovoliti samo naučni minister na predlog, ki ga podá profesorski zbor dovprašavši načelnika dotične strokovne šole.

Ako sta nazadnje imenovana faktorja porazumno zoper pripustitev, tedaj profesorski zbor kandidata zavrne, ne da bi bila zoper ta razlok odprta pritožba.

Rok za ponovo ponesrečene splošne državne preskušnje naj določi preskuševalna komisija. Določi se lahko ali eden izmed dveh prihodnjih rednih rokov ali prihodnji izredni rok.

§. 12.

Vsak kandidat naj na določen mu dan pravčasno pride k preskušnji. Ako ne pride, zadenejo ga škodljive posledice, ki izvirajo iz tega.

§. 13.

Mena dni preskušnje med dvema ali več kandidati se dopušča samo z dovoljenjem predsednika (dekana), kadar so posebne komisije, pa samo z uvetom, da vsled mene ni treba izpreminjati komisije, ki je bila kandidatom poprej določena.

§. 14.

K splošnim državnim preskušnjam, ki se naj vršé v roku julija meseca, zglasovati se je v času od 15. do 30. junija, a k preskušnjam meseca oktobra v času od 1. do 8. dne oktobra.

Kandidati, ko niso mogli opraviti preskušnje v mesecu oktobru in jo hočejo opraviti v izrednem roku (§. 11), naj izročé svoje prošnje do konca meseca novembra. Kandidati, ki so bili pri državni preskušnji vrženi, naj svoje prošnje za pripustitev k ponovni preskušnji vložijo vsaj tri tedne pred določenim ponovnim rokom.

§. 15.

Pri prvi državni preskušnji naj komisija preskušnjo iz tistih predmetov, iz katerih so kandidati posamezne preskušnje kakor redni slušatelji kake avstrijske tehniške visoke šole opravili z vsaj dobrim vspehom, spregleda tistim kandidatom, ki morejo to dokazati s spričevalom o napredovanju. Ako more kak kandidat dokazati vsaj dober uspeh iz vseh preskusnih predmetov prve državne preskušnje s takimi spričevali o napredovanju, ni treba opraviti prve državne preskušnje in je kandidatu izdati spričevalo o državni preskušnji (§. 20).

§. 16.

Iz posameznih predmetov se preskuša ustno in po svojstvu predmeta tudi pismeno (grafično) pod nadzorom. Ako se delajo pismene (grafične) preskušnje, ima preskuševalna komisija pravico, primerno gledati na priložene elaborate iz šolskega časa, oprezno pazeti, da ne bode nikake prevare.

Ves čas, dokler trajajo ustne preskušnje, morajo biti pričujoči predsednik in večina izpraševalcev.

Nadar ni istodobno preskuševati več nego dva kandidata.

Ustna preskušnja iz enega predmeta ne sme v nobenem primeru trajati čez eno uro.

§. 17.

Ustne preskušnje se vršé javno.

Predsedniki preskuševalnih komisij so dolžni poprijeti se vseh naredeb, potrebnih v to, da se odvrne vsak motež miru in reda, ki bi žalil dostojnost in važnost preskusnega dejanja, ali bi mogel kandidate kako motiti v shvatanju ali svobodi sodbe. Oni naj nepokojneže izženó, če okolnosti tako zahtevajo, dadó povsem izprazniti preskuševalnico in smejo, ako treba, odpraviti javnost preskušnje.

Dejanje
preskušnje.

§. 18.

Posvetovanje in glasovanje komisije o uspehu opravljene preskušnje ni javno.

Najprej naj komisija, doprašvši izpovedi posameznih izpraševalcev, sklepa o tem, ali je kandidat odgovoril iz posameznih preskusnih predmetov; pri tem se je ozirati tudi na odgovore na vprašanja, ki sta jih morda stavila predsednik ali vladni komisar, in v poštev vzeti rede o vseh v kakih prinesenih posameznih spričevalih.

Tako ustanovljeni uspeh preskušnje v posameznih predmetih je izraziti s cenili „izvrstno“, „prav dobro“, „dobro“, „zadostno“ ali „nezadostno“ in vpisati v zapisnik o preskušnji. Ta zapisnik o preskušnji obsegaj razen tega: kandidatove osebne razmere, napoved prejšnjih studij, dan preskušnje, rede vspehov v spričevalih, ki se zahtevajo za pripustitev k državni preskušnji (§. 4, t. 4) in rede uspehov posameznih preskušenj iz tistih predmetov, iz katerih se mu je odpustila državna preskušnja (§. 15).

Ako je kandidat odgovoril iz vseh predmetov, ga je aprobovati; ako pa tudi samo iz enega predmeta ni odgovoril, ga je reprobovati.

V prvem primeru naj komisija odloči in hkratu v končnem cenilu izrazi, ali je kandidata proglašiti za „usposobljenega“, „jako usposobljenega“ ali „z odliko usposobljenega“.

Pri tem se je primerno ozirati na rede uspehov, dobljenih v posameznih preskušnjah.

Izrečeno končno cenilo je zapisati v zapisnik o preskušnji s povedbo, ali se je dodelilo soglasno ali z večino glasov, in zapisnik naj potem podpišejo predsednik in vsi pri preskušnji udeleženi preskuševalni komisarji.

Ako je bil kandidat reprobiran samo iz enega predmeta, naj se ponovna preskušnja razteza samo na ta predmet.

Ako je bil kandidat reprobiran iz več predmetov, naj komisija določi, ali naj preskušnjo ponovi v njenem polnem obsegu ali samo iz posameznih strok, ki jih je ustanoviti oziraje se na obstoječe okolnosti.

Ako je bil kandidat pri prvi državni preskušnji reprobiran za celo leto, je dano komisiji na voljo, določiti predavanja in vaje, v katera naj hodi kandidat v tem letu.

Preskuševalna komisija sklepa z absolutno večino glasov; pri tem gre predsedniku enaka glasova

valna pravica kakor ostalim udom komisije. Ako je enako veliko glasov, naj velja kandidatu neugodnejše mnenje za sklenjeno z večino glasov.

Zoper sklepe preskuševalne komisije ni dopusten niti rekurz niti kako drugo pravno sredstvo.

§. 19.

Končni izid preskušnje se razglasi javno precej po dokončanem posvetovanju ter se zabeleži tudi v kandidatovi zglasitveni knjižici pritisnivši pečat. V primeru reprobacije se pristavijo ponovni rok in drugi reprobovanemu naloženi pogoji pripustitve k vnovični preskušnji.

§. 20.

O uspešno opravljenih preskušnjah izdajejo se spričevala o državnih preskušnjah.

Spričevala o državnih preskušnjah naj obsegajo kandidatovo ime, napoved rojstnega kraja, njegovega izobraževanja in dneva preskušnje in pa končno cenilo (§. 18).

Spričevalo prve državne preskušnje obsegaj razen tega cenila posameznih preskušenj (§. 15), priznanih za nadomestilo državne preskušnje, kakor tudi cenila, ki jih je kandidat prejel iz predmetov komisijske preskušnje.

Spričevala naj podpišejo predsednik, vsi izpraševalci in vladni komisar, če je kateri bil navzoč, in podkrepiti jih je s pečatom komisije za državne preskušnje.

Spričevala o preskušnjah je izdajati v učnem jeziku dotične visoke šole.

§. 21.

Ako kak kandidat pri ponovni preskušnji, omejeni na kak posamezen predmet ni zadostil, pripustiti ga je še enkrat k ponovni preskušnji iz tega predmeta. Ako tudi pri tej ponovni preskušnji ni zadostil, pripustiti se more samo v ponovo cele preskušnje; pri tem ostanejo ugodnosti §. 15 v veljavi.

To se naj zgodi tudi v primeru, da se je kak kandidat pripustil v ponovo državne preskušnje iz več nego enega predmeta in se je pri tej ponovni preskušnji reprobiral, akoprav tudi samo iz enega predmeta.

Vsaka ponovna preskušnja se mora vršiti pred preskuševalno komisijo tiste visoke šole, na kateri

Ponovna
preskušnja

Ponovna
preskušnja

je bil kandidat reprobiran, in v vedni navzočnosti predsednika dotične preskuševalne komisije ali njegovega namestnika.

§. 22.

Ako je kdo pripustitev k državni preskušnji in seobno, ako je reprobovan kandidat pripustitev k ponovi preskušnje pred določenim časom, ali pri drugi in ne pri pristojni komisiji (§. 21) po prevari zadobil, ali se sicer tu danim ukazilom kako umaknil, tedaj ni samo preskušnja, ako bi bila imela ugoden uspeh, neveljavna, temveč se sme, neglede na druge posledice, ki ga utegnejo zadeti po občnih kazenskih zakonih, izločiti od vseh tehniških visokih šol za nekaj časa ali za vselej.

§. 23.

Vsak preskusni kandidat mora, predno opravi preskušnjo, plačati takso, ki je za vsako splošno državno preskušnjo ustanovljena na 20 K.

Celo takso plačati so dolžni tudi tisti visokošolci, ki se na podstavi predloženih posameznih spričeval odvežejo državne preskušnje docela ali deloma.

§. 24.

Preskusno takso in pa kolkovnino, ki pride za spričevalo o državni preskušnji, je plačati predsedniku preskuševalne komisije proti pismenemu potrdilu hkratu, ko se izroči prošnja za pripustitev k preskušnji.

Preskusne takse, ki so jih plačali kandidati, kateri niso prišli na preskušnjo, zapadejo v prid preskuševalni komisiji. Prav tako zapade plačana preskusna taksa in pa pravica do oprostite od nje za državno preskušnjo, ki se opravi pozneje, za kandidate, ki so sicer naznanili, da ne pridejo na prejšnjo preskušnjo, pa tega niso brezdvomno opravili.

§. 25.

Vsak reden slušatelj kake tehniške visoke šole, ako pravočasno (§. 11) opravi prvo državno preskušnjo, je oproščen od plačila cele takse ali polovice za to državno preskušnjo, ako je bil v tečaju neposredno pred njo, oproščen od plačevanja cele ali polovice učnine.

§. 26.

Iz katerega koli naslova izvirajoča oprostila od taks nimajo veljave za ponovne preskušnje.

§. 27.

Takse se razdele po enakih delih med izpraševalce; pri tem naj dobi predsednik dva dela.

II. Druga državna preskušnja.

§. 28.

Predmeti druge državne preskušnje (strokovne preskušnje) so:

a) za stavbno-inženersko stroko:

Niža geodezija, viša geodezija, vrhotalna stavba, gradnja cest, železnic in predorov, stavba na vodi, gradnja mostov;

b) za stroko vrhotalnih stavb:

Vrhotalna stavba, stavbarstvo, koristno stavbarstvo;

c) za stroko strojedelstva:

Mehanska tehnologija, teoretsko strojeznanstvo, strojedelstvo:

d) za kemijsko-tehniško strokovno šolo:

Analitična kemija, kemijska tehnologija anorganskih snovi in kemijska tehnologija organskih snovi.

§. 29.

Strokovno preskušnjo sme kandidat opraviti pred komisijo katere koli tehniške visoke šole.

Kdor je bil vržen, pa mora preskušnjo ponoviti pred komisijo tiste visoke šole, na kateri je bil vržen.

§. 30.

Za pripustitev k drugi državni (strokovni) preskušnji mora kandidat pismeno prositi predsednika dotične komisije, priloživši potrebne izkaze.

Za izkaze se zahtevajo:

1. Zglasitvena knjižica, oziroma dokaz, da je kandidat:

a) po uspešno opravljeni prvi državni preskušnji, če spada v stavbno inženersko ali visokostavbno šolo, bil pet tečajev, a če spada v stroko za strojedelstvo ali kemijsko-tehniško šolo, štiri tečaje kot reden slušatelj kake tehniške visoke šole vpisan; da je

b) poslušal vse nauke, ki pridejo v poštev za državno preskušnjo (§. 28) in pod 3 navedene posamezne preskušnje, in da se je udeleževal ž njimi zvezanih vaj;

Preskusni predmeti.

Kraj preskušnje.

Pogoji pripustitve.

V nemar puščanje preskusnih predpisov.

Preskusno takse.

c) da je hodil v predavanja o državnih znanostih, ki so se po učnem načrtu dotične strokovne šole proglasila za obvezna.

2. Spričevalo o opravljeni prvi državni preskušnji.

3. Spričevala o posameznih preskušnjah, opravljenih z vsaj zadostnim vspehom, iz naslednjih predmetov, in to:

a) ako pripada kandidat stavbno-inženerski stroki: geologija I in II, splošno strojezanstvo, enciklopedija tehniške kemije, stavbna mehanika (stavbna statika) zakonoznanstvo o gradnjah in železnicah, mehanska tehnologija (kovine — les — kamen);

b) ako pripada kandidat stroki vrhotalnih stavb: elementi niže geodezije, stavbna mehanika (stavbna statika), enciklopedija inženerskih znanosti, enciklopedija tehniške kemije, znanje stavbnih zakonov, mehanska tehnologija (kovine — les — kamen), občno strojezanstvo, zgodovina arhitekture, risanje ornamentov in modelovanje, arhitektonske kompozicijske vaje;

c) ako pripada kandidat stroki strojedelstva: elementi niže geodezije, enciklopedija tehniške kemije, enciklopedija vrhotalne stavbe, enciklopedija inženerskih znanosti, elektrotehnika;

d) ako pripada kandidat kemijsko-tehniški stroki: blagoznanstvo in tehniška mikroskopija, enciklopedija vrhotalne stavbe, nadalje iz enega naslednjih predmetov: kemija živil in užitnih, agrikulturna kemija, tehniška mikologija, v kolikor se ti predmeti poučujejo na dotični visoki šoli.

4. Dokaz, da v času, ko je dovršil nauke na na visoki šoli, ni bilo kumulacije z dolžnostjo voaške prezentne službe.

Vrhu tega se morajo grafična in druga dela, ki so predpisana za dotično strokovno šolo po učnem črtežu, v prav poverjeni obliki predložiti, oziroma se mora dokazati, da so izvedena.

Vse te listine je treba podati praviloma v izvorniku, izjemoma v poverjenem prepisu, ter morajo ležati pred komisijo v tem, ko traja preskušnja.

Listinam, ki niso spisane v učnem jeziku dotične visoke šole, je na zahtevo načelnika preskuševalne komisije priložiti poverjen prevod.

§. 31.

Predsednik preskuševalne komisije naj prošnjo in nje priloge preudari, ter če ni pomisleka glede pripustitve k preskušnji, jo sam dovoli s kratkim odlokom.

§. 32.

Ob manjših pomislekih, ki jih kandidat lahko takoj odstrani, naj se mu dajo primerna naročila: v dvomnih primerih naj odloča profesorski zbor.

§. 33.

Ako se odreče pripustitev k drugi državni preskušnji, je kandidatu odprt ugovor na naučnega ministra.

§. 34.

Ako je kak visokošolec pred opravljeno prvo državno preskušnjo hodil v predavanja ali vaje, ki spadajo po učnem načrtu dotične strokovne šole v kak viši nego četrti tečaj, se mu smejo za pripustitev k drugi državni preskušnji vračunati samo tedaj, ako je v bližnjem izrednem roku z vspehom opravil prvo državno preskušnjo. Slušateljem kemijsko-tehniške strokovne šole pa se vaje v kemijskem laboratoriju, v katere so hodili pred opravljeno prvo državno preskušnjo, vsekakor vračunijo za pripustitev k drugi državni preskušnji.

§. 35.

Za drugo državno preskušnjo (strokovne preskušnje) postavi naučni minister na sedežu vsake tehniške visoke šole za vsako strokovno šolo na predlog dotičnega profesorskega zbora posebne preskuševalne komisije.

Preskuševalna komisija.

§. 36.

Vsaka komisija je sestavljena iz predsednika, po okolnostih iz enega ali dveh predsednikovih namestnikov (podpredsednikov) in toliko preskuševalnih komisarjev, kolikor je potrebno po pričakovanem številu kandidatov.

Predsednik, namestnika in preskuševalni komisarji so glavna komisija.

Iz njih sestavlja predsednik po potrebi komisije za posamezna preskusna dejanja (posebne komisije). O potrebi odloča glavna komisija z večino glasov.

§. 37.

Za preskuševalne komisarje je izbrati najprej profesorje in docente dotične strokovne šole, potem tudi druge strokovnjake, ki ne pripadajo šoli.

Vsak k tem poslom poklican profesor ali uradnik je dolžen prevzeti jih.

§. 38.

Predsednik in njegova namestnika so hkratu izpraševalci.

Ako je predsednik zadržan, ga nadomestuje podpredsednik, in ako je ta zadržan, po službenih letih najstarejši navzoči ud komisije.

§. 39.

Strokovne preskušnje niso vezane ga določene rokove, temveč se lahko opravljajo vse leto, izvzemši jesenske in vmesne počitnice.

§. 40.

Dneve preskušnje ustanavlja predsednik od primera do primera.

Držali pa se mu je pri tem v obče reda, v katerem so se pri njem kandidati oglasili k preskušnji.

§. 41.

Vsak kandidat naj na določeni mu dan pravčasno pride k preskušnji. Ako ne pride, zadenejo ga škodljive posledice, ki izvirajo iz tega.

§. 42.

Mena dni preskušnje med dvema ali več kandidati se dopušča samo z dovoljenjem, predsednika kadar so posebne komisije pa z uvetom, da vsled mene ni treba izpreminjati komisije, ki je bila kandidatom poprej določena.

§. 43.

Strokovna preskušnja se deli v praktično in teoretično preskušnjo. Prva se mora vršiti pred drugo.

Pri praktični preskušnji mora kandidat izdelati njemu dane naloge. Naloge se morajo tako izbrati, da se nudi kandidatu prilika pokazati svojo spretnost v porabi naukov glavnih preskusnih predmetov.

Naloge, ki jih je dati, dogovori preskuševalna komisija, ki hkratu določi tiste izpraševalce, pod kojih nadzorstvom jih je rešiti. Naloge je rešiti v kakem prostoru tehniške visoke šole in za to naj se ne rabi več nego osem dni, ako se vsak dan dela največ osem ur.

Ako je kandidat pri praktični preskušnji zado-
stil, o čemer gre odločitev komisiji, se pripusti

k teoretični preskušnji. Ako ni zadostil, mora v poznejšem preskusnem roku, ki ga je določiti, vnovič opraviti praktično preskušnjo.

§. 44.

Pri drugi državni preskušnji se je ozirati na priložena posamezna spričevala iz njenih predmetov, zlasti je pri tem kandidatom stavbno-inženirske stroke, ki dokažejo z zakonitimi posameznimi spričevali iz više geodezije vsaj zadostni učni uspeh, vsako nadaljnjo preskušnjo iz tega predmeta docela odpustiti in tistim, ki dokažejo iz niže geodezije vsaj dober učni uspeh, preskušnjo znatno skrajšati.

Praktično preskušnjo je navadno opraviti v polnem obsegu.

Izjemoma se sme po sklepu preskuševalne komisije takim kandidatom, ki so že izvršivši večja dela v svoji stroki dali brezdvomne dokaze zadostne samostojnosti in spretnosti v praktičnih delih in pa v stvarjanju prave sodbe, dovoliti okrajšavo praktične preskušnje, eventualno jo tudi docela odpustiti.

Pravtako se sme izjemoma po sklepu preskuševalne komisije dovoliti za rok, ki se določi, ločitev praktične preskušnje od teoretične preskušnje.

Za tiste kandidate stavbno-inženerske stroke in stroke vrhotalne stavbe, ki predložijo iz vseh preskusnih predmetov posamezna spričevala vsaj s cenilom „dobro“ in so z uspehom opravili praktično preskušnjo, sme preskuševalna komisija ustno preskušnjo zmanjšati na dva strokovna predmeta, katera naj kandidatom na podstavi sklepa preskuševalne komisije naznani nje predsednik v primerne-
času poprej, predno delajo preskušnjo.

Za kandidate stroke strojedelstva in kemijsko-tehniške strokovne šole lahko z enakimi pogoji preskuševalna komisija zmanjša ustno preskušnjo na dve posamezni polji preskusnih predmetov.

§. 45.

Iz posameznih predmetov se preskuša ustno in po svojstvu predmeta tudi pismeno (grafično) pod nadzorom. Ako se delajo pismene (grafične) preskušnje, ima preskuševalna komisija pravico, primerno gledati na priložene elaborate iz šolskega časa in na iz delana praktična dela, oprezno pazeč, da ne bode nikake prevare.

Ves čas, dokler trajajo ustne preskušnje, morajo biti pričujoči predsenik in večina izpraševalcev.

Nikdar ni istodobno preskuševati več nego dva kandidata.

Rok
preskušnje.

Dejanje
preskušnje.

Ustna preskušnja iz enega predmeta ne sme v nobenem primeru trajati čez eno uro.

§. 46.

Ustne preskušnje se vršé javno.

Predsedniki preskuševalnih komisij so dolžni poprijeti se vseh naredeb, potrebnih v to, da se odvrne vsak motež mirú in reda, ki bi žalil dostojnost in važnost preskusnega dejanja, ali bi mogel kandidate kako motiti v shvatanju ali svobodni sodbi. Oni naj nepokojneže izženó, če okolnosti tako zahtevajo, dadó povsem izprazniti preskuševalnico in smejo, ako treba, odpraviti javnost preskušnje.

§. 47.

Posvetovanje in glasovanje komisije o uspehu opravljene preskušnje ni javno.

Najprej naj komisija, doprašavši izpovedi posameznih izpraševalcev, sklepa o tem, ali je kandidat odgovoril iz posameznih preskusnih predmetov; pri tem se je ozirati tudi na odgovore na vprašanja, ki jih je morda stavil predsednik in v poštev vzeti rede o uspehih v kakih prinesenih posameznih spričevalih.

Tako ustanovljeni uspeh preskušnje v posameznih predmetih je izraziti s cenili „izvrstno“, „prav dobro“, „dobro“, „zadostno“ ali „nezadostno“ in vpisati v zapisnik o preskušnji, ki obsegaj kandidatove osebne razmere, povedbo poprejšnjih studij, uspeh prve državne preskušnje, dan preskušnje in razen tega rede uspeha posameznih preskušenj (§. 30 t. 3), ki se zahtevajo za pripustitev k državni preskušnji.

Ako je kandidat odgovoril iz vseh predmetov, ga je aprobovati; ako pa tudi samo iz enega predmeta ni odgovoril, ga je reprobovati.

V prvem primeru naj komisija odloči in hkratu v končnem cenilu izrazi, ali je kandidata proglasiti za „usposobljenega“, „jako usposobljenega“ ali „z odliko usposobljenega“.

Pri tem se je primerno ozirati na rede uspehov, dobljenih v posameznih preskušnjah.

Ako se pripozna končno cenilo „z odliko usposobljen“, je imenovati dotične preskusne predmete, iz katerih se je dobila odlika.

Izrečeno končno cenilo je zapisati v zapisnik o preskušnji s povedbo, ali se je dodelilo soglasno

ali z večino glasov, in zapisnik naj potem podpišejo predsednik in vsi pri preskušnji udeleženi preskuševalni komisarji.

Ako je bil kandidat reprobiran samo iz enega predmeta, naj se ponovna preskušnja razteza samo na ta predmet.

Ako je bil kandidat reprobiran iz več predmetov, naj komisija določi, ali naj preskušnjo ponovi v njenem polnem obsegu ali samo iz posameznih strok, ki jih je ustanoviti oziraje se na obstoječe okolnosti.

Ako je reprobiran kandidat, ko je prvokrat delal preskušnjo, praktično preskušnjo opravil z dobrim uspehom, ga je moči oprostiti od zopetne ponove praktične preskušnje.

Preskuševalna komisija sklepa z absolutno večino glasov; pri tem gre predsedniku enaka glasovalna pravica kakor ostalim udom komisije. Ako je enako veliko glasov, naj velja kandidatu neugodnejše mnenje za sklenjeno z večino glasov.

Zoper sklepe preskuševalne komisije ni dopusten niti rekurz niti kako drugo pravno sredstvo.

§. 48.

Končni izid preskušnje se razglasi javno precej po dokončanem posvetovanju ter se zabeleži tudi v kandidatovi zglasitveni knjižici pritisnivši pečat. V primeru reprobacije se pristavijo ponovni rok in drugi reprobovanemu naloženi pogoji pripustitve k vnovični preskušnji.

§. 49.

O uspešno opravljenih preskušnjah izdajejo se spričevala o državnih preskušnjah.

Spričevala o državnih preskušnjah naj obsegajo kandidatovo ime, napoved rojstnega kraja, njegovega izobraževanja in dneva preskušnje in pa končno cenilo (§. 47).

Spričevalo druge državne preskušnje ne obsega preskusnih redov izvzemši cenilo odlike dotičnih preskusnih predmetov; kandidatu pa je dano na voljo zahtevati prepis preskusne listine.

Spričevala naj podpišejo predsednik in vsi izpraševalci in opremiti jih je s pečatom komisije za državno preskušnjo.

Spričevala o preskušnjah je izdajati v učnem jeziku dotične visoke šole.

§. 50.

Ponovna
preskušnja.

Ako je kak kandidat pri drugi državni preskušnji samo iz enega predmeta reprobiran, se sme preskušnja iz tega predmeta po preteku dveh mesecev ponoviti.

Ako dobi kandidat pri tem zopet cenilo „nezadostno“, ga je moči še enkrat pripustiti k preskušnji iz tega predmeta po nadaljnjih štirih mesecih.

Ako tudi te ponovne preskušnje ni naredil, ga je moči pripustiti samo k ponovi cele preskušnje.

To se naj zgodi tudi tedaj, kadar je bil kak iz več predmetov reprobiran kandidat pri ponovni preskušnji, ako tudi samo iz enega predmeta reprobiran.

Vsaka ponovna preskušnja naj se vrši v vedni navzočnosti predsednika dotične preskuševalne komisije ali njegovega namestnika.

§. 51.

V nemar puščanje
preskusnih pred-
pisov.

Ako je kdo pripustitev k državni preskušnji in sosebno, ako je reprobiran kandidat pripustitev k ponovi preskušnje pred določenim časom, ali pri drugi in ne pri pristojni komisiji (§. 29) po prevari zadobil, ali se sicer tu danim ukazilom kako umaknil, tedaj ni samo preskušnja, ako bi bila imela ugoden uspeh, neveljavna, temveč se sme, neglede na druge posledice, ki ga utegnejo zadeti po občnih kazenskih zakonih, izločiti od vseh tehniških visokih šol za nekaj časa ali za vselej.

§. 52.

Preskusne takse.

Vsak preskusni kandidat mora, predno opravi preskušnjo, plačati takso, ki je za vsako strokovno preskušnjo ustanovljena na 40 K.

Celo takso plačati so dolžni tudi tisti visokošolci, ki se na podstavi predloženih posameznih spričeval odvežejo državne preskušnje docela ali deloma.

§. 53.

Preskusno takso in pa kolkovino, ki pride za spričevalo o državni preskušnji, je plačati predsedniku preskuševalne komisije proti pismenemu potrdilu hkratu, ko se izroči prošnja za pripustitev k preskušnji.

Preskusne takse, ki so jih plačali kandidati, kateri niso prišli na preskušnjo, zapadejo v prid preskuševalni komisiji. Prav tako zapade plačana preskusna taksa in pa pravica do oprostite od nje za

državno preskušnjo, ki se opravi pozneje, za kandidate, ki so sicer naznanili, da ne pridejo na preskušnjo, pa tega niso brezdvomno opravičili.

§. 54.

Ako je bil kandidat druge državne preskušnje v svojem zadnjem učnem tečaju oproščen od plačevanja cele ali polovice učnine, je oproščen tudi plačila cele ali polovice takse za to državno preskušnjo, ako jo opravi v enem obeh naslednjih tečajev. Ako jo opravi pozneje, je brez milosti dolžen plačati takso.

§. 55.

Iz katerega koli naslova izvirajoča oprostila od taks nimajo veljave za ponovne preskušnje.

§. 56.

Takse se razdelé po enakih delih med izpraševalce; pri tem naj dobita predsednik in tisti profesor, pod čigar nadzorstvom se vrši praktična preskušnja, po dva dela.

III. Posamezne preskušnje.

§. 57.

Za dokaz uspeha iz posameznih nauk, ki se učé na tehniški visoki šoli, se vršé na njej posamezne preskušnje, katere lahko dijaki dotične visoke šole fakultativno opravljajo, kolikor niso v to zavezani po določenih reda za državne preskušnje.

Te preskušnje, o kojih izidu se izdaje spričevala o napredovanju, so javne in načelnikom (dekanom) posameznih strokovnih šol ali njih namestnikom (prodekanom) gre pravica oziroma na utemeljeno zahtevo izpraševalca ali izpraševanca dolžnost prisostvovati posameznim preskušnjam dijakov, pripadajočih dotični strokovni šoli.

§. 58.

Te preskušnje se vršé praviloma po dovršenem predavanju. Izjemoma se smejo preskušnje v teku bližnjih dveh tečajev v roku, ki ga določi profesorski zbor, opraviti pozneje, ako se je dobilo dovolilo rektorja, proti plačilu 10 K takse. Ako se kandidat ne drži določenega roka, zapade taksa.

Dovolilo, da se smejo opraviti poznejše preskušnje iz predmetov, ki so se poslušali pred več nego dvema tečajema, sme dati samo profesorski zbor.

V istih dobah in z istimi uveti se sme z nezadostnim ali zadostnim uspehom opravljena preskušnja enkrat ponoviti.

§. 59.

Iz vseh strok, ki niso čiste vadne stroke, naj se vrši, da se presodi uspeh naukov, ustna preskušnja, in da se je opravila naj se izrečno potrdi v spričevalih o preskušnjah.

Za razsodbo o stopinji uspeha niso merodajne samo z ustnimi ali pismenimi preskušnjami, temveč tudi z deli v konstrukcijskih dvoranah in laboratorijih in pa s poverjenimi domačimi deli pokazane storitve visokošolca.

Uspeh se izraža v spričevalih s cenili „izvrstno“, „prav dobro“, „dobro“, „zadostno“ in „nezadostno“.

§. 60.

Kandidati, ki so bili pri kaki državni preskušnji reprobirani, se ne morejo pripustiti, da opravijo posamezne preskušnje iz tistih predmetov, iz katerih je bil pri državni preskušnji uspeh nezadosten.

Iz predmetov druge državne preskušnje vsake strokovne šole ne more nikdo opraviti posameznih preskušenj in dobiti spričeval o preskušnjah, predno ni opravil prve državne preskušnje ali posameznih preskušenj iz vseh njenih predmetov z vsaj zadostnim uspehom.

Ako so v učnem načrtu vpostavljeni predmeti druge državne preskušnje v prvem ali drugem letniku, se smejo posamezne preskušnje iz teh predmetov opraviti tudi pred prvo državno preskušnjo. Izročitev spričeval o preskušnji iz teh predmetov pa je vezana na dokaz z uspehom opravljene prve državne preskušnje.

Pripustitev k sklepnim posameznim preskušnjam iz takozvanih izhodnih predmetov vsake strokovne šole, namreč

- a) v stavbnoinženjski stroki: stavba na vodi, gradnja cest, železnic in predorov, gradnja mostov;
- b) v stroki vrhotalnih stavb: vrhotalne stavbe, stavbarstvo, znanstvo o koristnih stavbah;
- c) v stroki strojedelstva: nauk o strojih in strojedelstvo;
- d) v kemijsko-tehniški stroki: kemijska tehnologija in analitska kemija,

je samo dovoljena, ako je dokazano, da je kandidat poslušal vse tiste predmete, katere je po učnem načrtu dotične strokovne šole poslušati hkratu z dotično izhodno stroko ali pred njo.

Posamezna spričevala se smejo izdajati samo za ves obseg učnemu načrtu primernega tečajnega ali letnega predmeta in samo v učnem jeziku dotične visoke šole. Ta spričevala naj podpišeta razen izpraševalca tudi dekan strokovne šole izpraševanca in rektor ter naj se nanja pritisne pečat visoke šole.

Izvršilna določila.

§. 61.

Ta ukaz stopi s šolskim letom 1900/1901 v veljavo.

S tem časom izgubé svojo moč določila na podstavi Najvišega sklepa z dne 11. julija 1878. l. izdanega ministrskega ukaza z dne 12. julija 1878. l. (drž. zak. št. 94) o uredbi preskustva in svedošstva na tehniških visokih šolah, in pa vsi poznejši na preskusni red se nanašajoči ministrski ukazi, ki se ne strinjajo s tem ukazom.

Naučni minister ukrene na predlog profesorskih zborov posameznih visokih šol njihovim razmeram primerna prehodna določila tako, da mora z začetkom šolskega leta 1905/1906 ta ukaz s svojo polno vsebino priti v rabo.

Hartel s. r.